

KULTURA

S izložbe »Stvaratelji dviju kultura«: Ravnatelj NSK Josip Stipanov

Slovensko-hrvatske sponje

ZAGREB - »Brojnost, različitost i intenzitet doticaja, suradnje, odnosa i veza prodonosni su za svaki narod i nedvojbeno pridonose kakvoći i perspektivnosti suživota«, u nadahnutom uvodnom slovu kazao je glavni ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice Josip Stipanov na otvorenju izložbe »Stvaratelji dviju kultura«.

Izložba, koja je postavljena povodom netom održanog Slovenskog slavističkog kongresa i otvorena u subotu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, ponajbolje opisuje rezultat dugogodišnjeg tjesne suradnje dviju kultura. O toj ti-

jesnoj vezi svjedoče brojni dokumenti: izvorni rukopisi, tiskane knjige i časopisi te kartografska i dokumentarna građa u izboru autora izložbe Mihaela Glavana.

Uz pozdravnu riječ Leonarda Šetince, ravnatelja Narodne in univerzitetne knjižnice u Ljubljani, i prigodni govor Mihaela Glavana, izložbu pripremljenu u suradnji dviju nacionalnih knjižnica u ime ministra kulture otvorila je njezina izaslanica Branka Sulc.

Izložba ostaje otvorena do 4. studenoga, nakon čega će biti postavljena u Ljubljani. [M. K.]

VARAŽDIN - Dodjelom nagrada i svetom misom zahvalnicom u Katedrali završile su u nedjelju 36. varaždinske barokne večeri. Nagrade »Jurica Murai« i »Ivan Lukačić« u Gradskoj vijećnici uručio je predsjednik stručnog žirija Zoran Brajša, dok je Vjesnikovu Nagradu »Kantor« uručila Vjesnikova urednica Kulture Branka Džebić.

Nagradu »Jurica Murai« za najbolju interpretaciju stručni žiri dodijelio je Varaždinskom komornom orkestru, ocjenjujući njihov nastup na ovogodišnjem festivalu jednim od najboljih do sada.

Drugi dio Nagrade »Jurica Murai« stručni žiri dodijelio je mladim glazbenicima Davoru i Hrvoju Phillips. Bilo ih je užitek slušati na koncertima na Trakošćanu i u Ludbregu. U snažnom suglasju ljepote i topline stare arhitekture dvoraca njihovo je muziciranje plijenilo iskrenim mladenačkim zanosom i ljepotom tona te žiri drži kako je pred njima svijetla glazbena budućnost.

Vrhunac Bachova »Muka po Ivanu«

Slovenskom komornom zboru dodijeljena je ovogodišnja Nagrada »Ivan Lukačić« za najviši muzikološki domet ansambla Varaždinskih baroknih večeri. Zbor je ove godine na festivalu nastupio tri puta, i to pod ravnanjem dr. Mirka Cudermana i uz sudjelovanje Slovenskog komornog orkestra. Besprijekorno su izveli Bachove mise u F-duru i g-molu te kantatu BMW 140.

PREDSTAVLJANJE

DVD o Varaždinskim večerima

Dvostruko multimedijalno izdanje »35 godina Varaždinskih baroknih večeri« predstavljeno je u subotu u salonu Gradske vijećnice u Varaždinu. DVD su predstavili urednici izdanja Zlatko Madžar i Nedjeljko Tišler, direktor Astarte koja se pobrinula za tehničku realizaciju izdanja. Osim dokumentarnog filma o važnosti i povijesti Varaždinskih baroknih večeri, dvostruko izdanje donosi i poseban disk s opsežnim arhivskim

Branka Džebić, urednica Kulture Vjesnika, uručuje Vjesnikovu Nagradu »Kantor« maestru Vladimiru Kranjčeviću

Kranjčević od Varaždina načinio hrvatski Leipzig

Vjesnikovu Nagradu »Kantor«, inače skulpturu poznate hrvatske umjetnice Hede Rušec, maestru Kranjčeviću uručila je Vjesnikova urednica Kulture Branka Džebić. »U ime Vjesnika uručujem vam Nagradu 'Kantor', nazvanu po velikom Johannu Sebastianu Bachu. Svi mi znamo da vi niste Bach, jer on je bio samo jedan, iako je imao puno sinova

Pod ravnanjem Milana Horvata i uz Slovensku filharmoniju i vrsne vokalne soliste na najplastičniji mogući način Slovenski komorni zbor izveo je oratorij »Mesijas«. Vrhunac ovogodišnjih Varaždinskih baroknih večeri bila je izvedba Bachove »Muke po Ivanu«, a tom je prilikom veliki te-

ret podnio upravo nagradeni Zbor uz orkestar Camera Serbia i vokalne soliste iz nekoliko europskih zemalja, a pod ravnanjem maestra Vladimira Kranjčevića. Nagradu »Ivan Lukačić« za muzikološki rad koji bitno pridonosi istraživanju hrvatske glazbene baštine žiri

je dodijelio proslavljenoj primadoni Ruži Pospis-Baldani zbog izuzetnog doprinosa razvoju i značaju ovoga nacionalnoga festivala. Kroz minule festivalske godine ostvarene su neke od njenih maestralnih kreacija kao što su Orfej u operi »Orfej i Euridika«, Didona u operi »Didona i Enej«, a tu

Hrvoje Phillips, Zoran Brajša, Ivan Čehok, Ruža Pospis-Baldani, Vladimir Kranjčević i Jože Haloza

ZAVRŠENE 36. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI

Maestru Vladimiru Kranjčeviću Vjesnikov »Kantor«

je i nastup uz Karla Richtera u Bachovoj Misi u h-molu.

Grandiozne »Muke po Ivanu«

Vjesnikova Nagrada »Kantor« za najbolju interpretaciju djela Johanna Sebastian Bacha na Varaždinskim baroknim večerima pripala je maestru Vladimiru Kranjčeviću za grandioznu izvedbu »Muke po Ivanu« u varaždinskoj Katedrali u srijedu, 3. listopada. Prema obrazloženju žirija, koje je pročitala glazbena kritičarka Višnja Požgaj, bio je jedan od vrhunaca u cjelokupnoj povijesti Varaždinskih baroknih večeri, posvećen uspomeni na nedavno preminulog prvog varaždinskog biskupa Marka Culeja. Maestro Kranjčević bio je na čelu velikog međunarodnog ansambla, koji je na vi-

Nagradu »Jurica Murai« dobio je Varaždinski komorni orkestar te Davor i Hrvoje Phillips, a »Ivan Lukačić« Slovenski komorni zbor i primadona Ruža Pospis-Baldani

sokoj profesionalnoj razini izveo te kapitalno djelo barokne duhovne glazbe. Vrijednosti i atraktivnosti projekta pridonijela je scenika postava Georgija Para, koji je sa suradnicima skladno i logično uprizorio djelo.

Izvanredne kreacije osmislili su Henning Clocke kao Evandelist, Jože Vidic kao Pilat i Davide Damiani kao Isus, dok su arje sjajno izveli Margareta Klubučar, Marijana Lipovšek, Joshua Ellicott i Ivica Čikeš. Posebno je impresionirao Slovenski komorni zbor, kao i orkestar Camera Serbia s vlastitim i gostujućim solistima. Maestro Kranjčević je u specifičnoj situaciji disperziranog ansambla objedinio dvosatnu izvedbu u jedinstvenu stilski čistu cjelinu, koju je publika ispratila ovcijama.

Nacionalna prvkinja Ruža Pospis-Baldani: Nenadmašna izvedba »hitova«

Potvrda impresivne karijere

VIŠNJA POŽGAJ

Nacionalna prvkinja Ruža Pospis-Baldani, velika umjetnica bogate međunarodne karijere i ponos hrvatske kulture, poklonila je mnoge lijepe trenutke i festivalu rodno kraja -Varaždinskim baroknim večerima.

Dvadesetak njezinih nezaboravnih nastupa na Varaždinskim baroknim večerima utkano je zlatnim slovima u povijest festivala, koji joj se odužio veličanstvenom proslavom u povodu njezinog jubileja - 45. obljetnice umjetničkoga rada. Izložba njezinih portreta na otvorenju Varaždinskih baroknih večeri, potom predstavljanje kompaktne ploče s njezinim snimkama prethodili su svečanom koncertu u varaždinskoj Katedrali, na kojem je umjetnica otpjevala tri arje uz Filharmonijski komorni orkestar Münchena pod ravnanjem maestra Vladimira Kranjčevića.

Sjajan ansambl

Prvi dio večeri pripreao je tom sjajnom ansamblu koji je uz najslavnijeg majstora baroka Johana Sebastian Bacha predstavio i dvojicu skladatelja 20. stoljeća - Ottorina Respighi i Igora Stravinskog s djelima napisanim u neobaroknom stilu, što se pokazalo zanimljivom novinom u programskoj orijentaciji festivala. U trećoj su suti Antiche danze ed arie per liuto (16. i 17. stoljeće) u slobodnoj transkripciji za gudački orkestar, Ottorino Respighi je obradio teme znanih i neznanih skladatelja talijanskog baroknog skladatelja Giovannija Battiste Pergolesia. Oba ta sjajna djela u odličnoj izvedbi potvrdila su opravdanost sučelja-

rento interpretirao Koncert za violinu i orkestar u E-duru BWV 1042 Johana Sebastian Bacha uz sudjelovanje našeg čembalista Pavla Mašića.

Tri barokna bisera

Bio je to ljepi uvod u središnju svečanost - nastup primadone Ruže Pospis-Baldani. Njezin izlazak na podij brojna je publika pozdravila na nogama i dugim pljeskom. Taj diriljev trenutak pretopio se potom u svečanost glazbe. Čuli smo ponovno prave hitove u Ružinom nenadmašnoj izvedbi: Ariju Ombrama mai fu iz opere Xerxes Georga Friedricha Händela, Ariju Erbarne dich iz Muke po Mateju Johanna Sebastian Bacha i Ariju Che faro senza Euridice iz opere Orfej Christoph Willibald Glucka.

Užitak u vibracijama prekrasnog baršunastog glasa Ruže Pospis-Baldani, toplini, osjećajnosti i izrazajnosti interpretacije, »okupane« pažljivo pratnjom orkestra i dirigenta Vladimira Kranjčevića

vanja tih dvaju stilova - izvornog baroknog i suvremenog, koji je njima nadahnut i oblikovan po uzoru na to bogato razdoblje.

Umjetnički direktor Filharmonijskog komornog orkestra, ujedno i koncertni majstor Münchenske filharmonije, sjajni violonist Lorenz Nasturica Herschowitz izvodio je sve solističke dionice u spomenutim djelima te suve-

renew interpretirao Koncert za violinu i orkestar u E-duru BWV 1042 Johana Sebastian Bacha uz sudjelovanje našeg čembalista Pavla Mašića.

U ta tri antologijska barokna bisera, utkana i u povijest Varaždinskih baroknih večeri, Ruža Pospis-Baldani je pretočila sve svoje veliko pjevačko umijeće, bogato iskustvo i zrelost. Još jednom smo mogli uživati u vibracijama njezinog prekrasnog baršunastog glasa, toplini, osjećajnosti i izrazajnosti interpretacije, okupane pažljivo pratnjom orkestra i dirigenta Vladimira Kranjčevića. Tako se na najbolji način potvrdila stabilnost i trajnost impresivne karijere Ruže Pospis-Baldani, duge četiri i pol desetljeća.

Izložba o Milki Trnini u Londonu

LONDON - Izložba »Milka Terina and Royal Opera House« službeno se otvara u ponedjeljak u Kraljevskoj operi Covent Garden, javlja organizator izložbe Muzej grada Zagreba.

U Kraljevskoj operi izložena su četiri raskošna kazališna kostima i 154 predmeta iz bogate ostavštine hrvatske operne dive svjetskog glasa Milke Trnine. Slavna sopranistica tu je nastupala 56 puta, a proslavila se prvom izvedbom u naslovnoj ulozi Puccinijev »Tosca« 1900. godine.

Dva raskošna kostima iz opere »Tosca« bit će izložena na samom ulazu u

Royal Opera House, a dva iz Wagnerovih opera u Floral Hallu. Kostimi su svjetski raritet i na izložbi će se moći vidjeti prvi put otkako se Trnina u njima proslavila na pozornici Kraljevske opere u razdoblju od 1898. do 1906. godine. Bogato su ukrašeni zlatovozom i poludragim kamenjem, a u potpunosti su restaurirani i konzervirani.

U hodnicima u prizemlju Kraljevske opere bit će postavljeno dvadesetak visećih vitrina s izlošcima, originalnim fotografijama slavne primadone u raznim ulogama, privatne fotografije i druge memorabilije. [M. Kalle]

Slavna sopranistica: Milka Trnina kao Venera u Wagnerovom »Tannhäuseru«

Japansko odličje Ivici Maričiću

ZAGREB - Ceremonija predaje japanskog odličja »Srebrne čašice sa simbolom krizanteme« Ivici Maričić održat će se 12. listopada u restoranu »Paviljon«, smještenom u Umjetničkom paviljonu na Trgu kralja Tomislava u Zagrebu.

Odličje će predati veleposlanik Japana u Republici Hrvatskoj Tetsuhisa Shirakawa u nazočnosti

hrvatskih dužnosnika, članova tima EXPO i izaslanstva grada Hekinana, koji je bio domaćin Republici Hrvatskoj na EXPO-u 2005. Maričić je odlikovan za prinos uspjehu EXPO-a i za njegovu posebnost promicanju prijateljskih odnosa između Japana i Hrvatske te kao povjerenik RH na spomenutu EXPO-u. [H.B.]

»Gramatika« u Ljubljani

RLJEKA - Predstava »Gramatika« u koprodukciji nezavisnih kazališta Trafik iz Rijeka i Muzeum iz Ljubljane svoju će slovensku premijeru imati 9. listopada u Ljubljani na međunarodnom festivalu suvremenih umjetnosti »Grad žena«. Hrvatska premijera

predstave je 17. listopada u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku. Autorica predstave je Magdalena Lupi, suautorice i izvođačice Mila Čuljak i Sabina Schwenner, skladatelj i izvođač Marin Alvir i Robi Merlak. Scenografkinja je Lara Badurina. [Lj. M. P.]

KRALJICU ELIZABETU GLUMI SE USPRAVNE GLAVE

LONDON - Presudno u tumačenju uloge kraljice Elizabete II. za britansku glumicu Helen Mirren bilo je držati glavu uspravno. Kritika je oduševljeno pozdravila njezinu interpretaciju u filmu »Kraljica«, kojim se istražuje kako je smrt princeze Diane 1997. godine bacila kraljevsku obitelj u krizu. Mirren je ulogu pripremala pregledavajući stotine snimljenog materijala s kraljicom Elizabetom, pročitala desetak knjiga i poslušala audiozvučne snimke kako bi joj što bolje imitirala glas. [T. N.]

Helen Mirren

UKRATKO

»Duboko grlo« među filmskim klasicima

LONDON - Pornografski film, legendarno »Duboko grlo« uvršten je među stotinu najznačajnijih ikad snimljenih filmova te se našao u društvu filmskih klasika poput »Gradina Kanea«, »Psiha« i »Pulp Fictiona«, prenose britanski mediji. Casopis Radio Times objavio je da je »Duboko grlo« jedan od »najboljih snimljenih filmova koji je svjedno imao velik utjecaj te da je riječ o filmu koji je porno-filmove doveo iz »skrivenih prostorija« u kino«. Naime, taj je film, snimljen 1972. godine, prvi pornić koji je prikazivan u kinima diljem svijeta. [Hina]

Nikolu Teslu uhvatila paučina

ZAGREB - Hrvatska matica iseljenika predstavlja knjigu Marija Filipija »Nikola Tesla ispod paučine« u utorak, 10. listopada u svojim prostorijama. O knjizi će govoriti ravnateljica HMA-Katarina Fuček, publicistkinja Ana Tomljenović, Nikola Čupin i autor Mario Filipi. [H. B.]

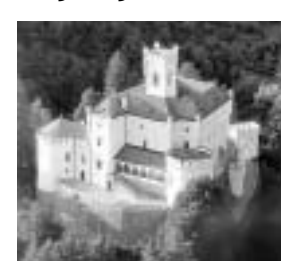

Izložba hrvatskih autora u Rimu

RIM - Izložba Sonje Milotić Šesto i Sandre Šesto otvorena je u Galeriji Il Ponte u Rimu. Hrvatske umjetnice izlažu tridesetak radova u tehnici mozaika. Izložba je postavljena u galerijskom prostoru studija, a u spomen na nedavno preminulog prof. Roberta Ascoleasa. Događanje su u velikom broju popratili članovi Hrvatsko-talijanskog društva iz Rima. Također, u Hotelu Sheraton otvorena je sedma skupna izložba Premio Capitolium, a radove izlaže pet hrvatskih autora: Mirjana Sorko Nikolić, Zvonimir Jurić, Anka Skrobogna, Sonja Milotić Šesto i Sandra Šesto. [H.B.]

Najbolje turističke fotografije

KOPRIVNICA - Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije i Foto-kino klub Drava organiziraju 2. međunarodnu reviju turističke fotografije »Tourphoto 2006.«. Tema revije su dvorci i utvrde kontinentalne Hrvatske. Izložba će biti postavljena u Gradskom muzeju u Križevcima 25. studenog. [K. H.]

U ŽARIŠTU

PROCVAT CRNOG TRŽIŠTA UMJETNINA

MOSKVA - Aukcijska kuća Sotheby's priprema u studenome prodaju slika ruskih majstora. Međutim, u procvatu ruskog tržišta umjetnina na površinu je isplivao nevjerojatan broj krivotvorina.

Većina krivotvorina obuhvaća pejzaže sjevernoeuropskog porijekla. Procjenjuje se da se na ruskom tržištu umjetnina godišnje zaradi između 700 milijuna i 1,5 milijardi dolara. [M. K.]

Krivotvorina prodana kao djelo Ivana Shishkina

KONTROVERZNI SAATCHI

LONDON - Ovih se dana u Kraljevskoj akademiji otvara izložba koju priređuje kolekcionar Charles Saatchi i već je popraćena prvim kontroverzama. Posjetitelji će na ulazu biti upozoreni na eksplicitne seksualne prizore ne bi li se na taj način izbjegao prevelik šok koji bi mnogi mogli doživjeti, a time i uzburkati medije. Među eksponatima će se moći vidjeti novine umrljane spermom, sliku koja prikazuje eksplicitnu scenu seksa i tome slično. Izložba će se moći razgledati do 4. studenog. [T. N.]

Rad Geralda Davisa